

Saksframlegg

Trondheim kino - status og utfordringer

Arkivsaksnr.: 08/38428

- Styret i Trondheim kino får fullmakt til å avgjøre spørsmålet om tilknytning til arbeidsgiverorganisasjon
- Selskapets lån hos Trondheim kommune (21,5 millioner kroner) konverteres til et rente- og avdragsfritt lån fram til 31.12.2015. Betingelsene for det ansvarlige lånet skal revurderes pr 31.12.2015, eller tidligere dersom kinoens rammebetingelser endres vesentlig.
- Bestemmelsen om at etablering av datterselskap skal godkjennes av generalforsamlingen oppheves

Den økonomiske situasjonen i Trondheim kino

1. Bakgrunn og anbefaling

Trondheim kino ble omdannet fra kommunal enhet til aksjeselskap i 1999. Bakgrunnen for omdanningen var dels enhetens behov for større grad av fristilling enn hva organisering etter kommuneloven gir, dels målsetningen om å redusere økonomisk risiko for kommunen.

I de første årene etter omdanningen til aksjeselskap hadde selskapet gode økonomiske resultat, med driftsresultat på mellom 3,2 og 4,7 millioner kroner. I de siste årene har imidlertid Trondheim kino hatt store økonomiske utfordringer, og i 2007 var driftsresultatet redusert til om lag 0,6 millioner kroner, og dette til tross for at selskapet hadde en ekstraordinær inntekt på 1,9 millioner kroner i 2007.¹ Reduksjonen i driftsresultat har hovedsakelig sammenheng med et sterkt fall i kinobesøket. I tillegg har kostnadene knyttet til filmleie økt. Utvidelsen av Nova i 2004 har også påført selskapet økte kostnader. I de kommende år vil økende vedlikeholdsbehov og investeringer knyttet til digitaliseringen av teknologi medføre økte utgifter for selskapet.

Revisjonen foretok i 2007 en forvaltningsrevisjon av Trondheim kino AS. Revisjonen vurderte i hvilken grad Trondheim kino oppfyller de kulturpolitiske målsetningene som er satt for selskapet, samt i hvilken grad Trondheim kino har en forsvarlig økonomi. Revisjonens vurdering var at filmtilbudet ved Trondheim kino har tilstrekkelig bredde og gjenspeiler mangfoldet både i den nasjonale og internasjonale filmproduksjonen. Revisjonen uttrykte imidlertid bekymring for selskapets økonomi: *”Vi er bekymret for kinoens inntektsutvikling som følge av sviktende besøkstall. Om trenden med sviktende besøkstall vedvarer, bør kinoen etter vår vurdering iverksette tiltak som kan få ned kostnadsnivået”*.

Bystyret behandlet i august 2007 revisjonens forvaltningsrevisjon av Trondheim kino. Under behandlingen ble følgende vedtatt: *”Bystyret ber Trondheim kino AS iverksette tiltak for å imøtekomme de økonomiske utfordringene som nevnes i revisjonsrapporten. Bystyret ber om at den varslede saken om eierpålagte rammevilkår inneholder alternativer til tiltak, dog uten at de ansattes lønns- og arbeidsvilkår eller filmtilbud forringes”*.

Styret i Trondheim kino mener at et driftsresultat på 3 – 4 millioner kroner er nødvendig dersom selskapet skal ha en økonomi som på lang sikt sikrer fornyelse, et godt kinotilbud, takler kortsiktige svingninger og gir eieren en tilfredsstillende avkastning. Som nevnt over så hadde Trondheim kino i 2007 et driftsresultat på om lag 1 million kroner. Hvis Trondheim kino skal ha en forsvarlig økonomi i framtiden må antakeligvis både kommunen og selskapet bidra med tiltak som kan få ned kostnadsnivået og/eller øke inntektene. Rådmannen anbefaler at kommunen bidrar ved å redusere selskapets lånebelastning. Rådmannen vil videre påpeke at eierpålagte rammebetingelser, bl.a. tarifftilknytningen til KS, påfører kinoen en betydelig merkostnad (om lag 3,5 – 4 millioner kroner). Etter rådmannens vurdering bør styret i Trondheim kino få fullmakt til å avgjøre om selskapet skal ha tarifftilknytning til KS.

Trondheim kino er nå inne i en prosess hvor man vurderer kinostrukturen. Det er viktig at selskapet som et ledd i denne prosessen vurderer tiltak som gjør at man får en mer kostnadseffektiv kinostruktur.

¹ Trondheim kino vant i 2007 frem overfor skattemyndighetene med et krav om tilbakebetaling av mva. for perioden 2002-2004. Trondheim kino har fortsatt et rentekrav og et krav for perioden 1999-2002 stående inne.

Trondheim kommune

2. Trondheim kino AS' økonomiske situasjon

Ved etableringen av Trondheim kino som aksjeselskap ble aktiva og passiva i henhold til åpningsbalansen per 1. juli 1999 overført fra Trondheim kommune som tinginnskudd i Trondheim kino AS.

Åpningsbalansen til Trondheim kino ble satt til 41,3 millioner kroner, hvorav aksjekapitalen utgjorde 20 millioner kroner. Samtidig fikk rådmannen fullmakt til å inngå låneavtaler med kinoen som skulle regulere lånebetingelsene for kommunens langsiktige lån til selskapet. Kinoen fikk med seg et langsiktig lån på 22,5 millioner kroner til Trondheim kommune ved etableringen som aksjeselskap.

De første årene etter omdanningen til aksjeselskap hadde Trondheim kino AS gode økonomiske resultat. I de siste årene har imidlertid driftsresultatene vært fallende. Og administrasjonen i Trondheim kino anslår at selskapet i 2008 vil få et negativt driftsresultat på om lag 3,5 millioner kroner. I tabell 1 og 2 vises utviklingen i selskapets inntekter og kostnader i perioden 2000-2007, samt prognose for 2008. I tabell 3 vises besøkstallene og resultatutviklingen i samme periode.

Tabell 1. Kinoens inntekter i millioner kroner.

Inntekter	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Prognose 2008
Ordinære salgsinntekter	45,6	48,1	48,1	54,7	54,0	48,6	52,7	48,0	51,5
Kiosk og reklameinntekter	5,4	5,6	5,9	6,5	6,2	6,9	7,5	7,5	7,5
Andre inntekter	2,1	2,4	3,1	3,2	3,5	4,1	4,5	5,8	4,8
Sum ordinære inntekter	52,2	56,1	57,1	64,5	63,7	59,6	64,1	61,3	63,8
morselskap, eksklusive finansinntekter									
Finansinntekter	+0,5	+0,7	+0,5	+0,3	+0,4	+2,1	+1,4	+2,1	+4,5
Konserninntekter (Kosmorama)	-	-	-	-	-	+4,2	+6,3	+7,6	-

Kilde: Revisjonens forvaltningsrevisjon av Trondheim kino og tall mottatt fra administrasjonen i Trondheim kino.

Tabell 1 viser at kinoens ordinære inntekter økte fra 52,2 til 64,5 millioner kroner fra 2000 til 2003. Fra 2003 til 2007 ble imidlertid driftsinntektene redusert med 3,2 millioner kroner. Inntektsnedgangen er i hovedsak knyttet til svikt i ordinært billettsalg som følge av publikumssvikt. Trondheim kino anslår at driftsinntektene vil øke igjen i 2008, i hovedsak som følge av en økning i ordinære salgsinntekter.

Tabell 2 viser at kinoens ordinære kostnader økte fra 48,3 millioner kroner til 60,7 millioner kroner i 2007. Dette utgjør en kostnadsvekst på 25,7 prosent. De største kostnadsøkningene (i kroner) er knyttet til økte kostnader for filmleie og økt husleie for Nova. Ifølge kinoledelsen er det vanskelig for selskapet å påvirke kostnadene for filmleie. Kostnadsøkningen ved Nova er knyttet til inngåelse av ny husleieavtaler som i tillegg til gamle lokaler også omfatter leie av 4. etasje i Nova kinosenter. Trondheim kino har hatt en forholdsvis lav vekst i lønnskostnadene. Dette har sammenheng med at kinoen har vært gjennom en nedbemanning. Kinoens finanskostnader består i hovedsak av rentekostnader på lånet til Trondheim kommune.

Administrasjonen i Trondheim kino anslår at kinoens ordinære kostnader vil øke fra 60,7 millioner kroner i 2007 til 67,1 millioner kroner i 2008. Kostnadsøkningen har bl.a. sammenheng med at årets lønnsoppgjør

Trondheim kommune

påfører selskapet en vesentlig økning i lønnskostnader. I tillegg øker selskapets øvrige driftskostnader.

Tabell 2. Kinoens driftskostnader, eksklusive finanskostnader. Alle tall i millioner kroner.

Kostnader	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Prognose 2008
Lønnskostnader	15,5	15,9	15,6	15,7	16,4	15,4	16,2	15,9	18,1
Varekostnad, filmleie	18,1	20,2	20,0	23,4	23,7	20,7	23,3	22,7	23,0
Markedsføring, reklame	3,9	4,6	5,1	4,3	4,5	6,5	5,1	5,3	6,5
Data, internett, kommunikasjon	0,6	1,0	1,0	1,6	2,0	1,5	1,4	1,0	1,1
Husleie Nova	1,5	1,5	1,6	1,7	2,2	4,8	4,8	5,0	5,0
Andre driftskostnader	6,7	6,2	7,7	10,0	9,4	9,4	9,0	7,0	9,7
Avskrivning fast eiendom	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	1,8	1,9	1,9	1,9
Avskrivning inventar	0,6	0,8	1,3	1,5	1,7	1,8	1,8	1,9	1,9
Sum kostnader morselskap (eksklusive finanskostnader)	48,3	51,6	54,0	59,8	61,5	61,9	63,5	60,7	67,1
Finanskostnader	1,5	1,6	1,5	1,2	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0
Ekstra konsernkostnader (Kosmorama)	0	0	0	0	0,7	6,1	6,1	7,3	-

Kilde: Revisjonens forvaltningsrevisjon av Trondheim kino og tall mottatt fra administrasjonen i Trondheim kino.

Tabell 3. Besøktall og resultatutvikling i millioner kroner, totalrentabilitet og egenkapitalprosent.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ²	Prognose 2008
Besøktall	832 000	872 000	799 000	875 000	795 000	740 000	760 000	696 000	720 000
Driftsresultat morselskap	4,0	4,5	3,2	4,7	1,4	-2,3	0,7	0,6	-3,5
Driftsresultat konsern						-4,2	0,8	0,9	-
Årsresultat morselskap	2,1	2,5	1,5	2,7	0,7	-0,3	1,1	1,7	0,1
Årsresultat konsern						-2,0	1,5	3,4	-
Totalrentabilitet	8,1%	8,9%	6,5%	8,1%	4,3%	-0,3%	3,3%		-
Egenkapitalprosent		40,4%	43%	43%	45%	44%	44%	48%	-

Kilde: Revisjonens forvaltningsrevisjon av Trondheim kino og tall mottatt fra administrasjonen i Trondheim kino.

Tabell 3 viser at Trondheim kino hadde et positivt driftsresultat i perioden 2000 – 2004. I 2005 fikk

² Trondheim kino hadde i 2007 en ekstraordinær inntekt på 1,9 millioner kroner

Trondheim kommune

imidlertid kinoen et negativt driftsresultat. Underskuddet henger sammen med etableringen av filmfestivalen Kosmorama, som fikk et negativt driftsresultat på nesten 2 millioner kroner, samt åpning av Nova kinosenter som medførte at husleiekostnadene økte med 2,6 millioner kroner. Samtidig fikk man en reduksjon i publikumstilstrømmingen. Driftsresultatene for 2006 og 2007 er noe mer positive med et overskudd på 0,7 og 0,6 millioner kroner for morselskapet og 0,8 millioner og 0,9 millioner kroner for konsernet. Administrasjonen i Trondheim kino anslår at morselskapet i 2008 vil få et negativt driftsresultat på 3,5 millioner kroner, og et årsresultat på 0,1 millioner kroner.

3. Tiltak som kan bedre kinoens økonomiske situasjon

Ledelsen i Trondheim kino mener at et driftsresultat på 3 – 4 millioner kroner er nødvendig dersom selskapet skal ha en økonomi som på lang sikt sikrer fornyelse, et godt kinotilbud, takler kortsiktige svingninger og gir eieren en tilfredsstillende avkastning. I 2007 hadde Trondheim kino kun et driftsresultat på 0,6 millioner kroner. Og for 2008 er prognosen et negativt driftsresultat på 3,4 millioner kroner. Det som gjør at selskapet likevel anslår at man vil få et positivt årsresultat på 0,1 millioner kroner er ekstraordinært høye finansinntekter i 2008.

Reduksjonen i driftsresultat i de siste årene har (som vist i del 2) dels sammenheng med at inntektene har blitt redusert som følge av et fall i kinobesøket, og dels med økte kostnader. Kostnadsøkningen har dels vært styrt av eksterne aktører utenfor kinoens kontroll (for eksempel kostnadene for filmleie) og dels av interne beslutninger som utbyggingen av Nova som medførte en økning i husleiekostnadene på 2,6 millioner kroner. Inneværende år påfører årets lønnsoppgjør selskapet en større økning i lønnskostnadene.

Hvis Trondheim kino skal ha en forsvarlig økonomi i framtiden må antakeligvis både kommunen og selskapet bidra med tiltak som kan få ned kostnadsnivået og/eller øke inntektene. Rådmannen foretar i dette avsnittet en vurdering av ulike tiltak. Kostnadene knyttet til filmleie antas å være utenfor kinoens kontroll, og er derfor ikke nærmere omtalt.

Kinoen kan isolert sett øke inntektene ved å øke billettprisen. I dag koster en billett ca 95 kroner på kveldstid. Det er vanskelig å si hvor terskelen for billettpris går, før det gir seg direkte utslag i besøkstall. Men det er grunn til å anta at Trondheim kino ikke kan øke billettprisen vesentlig uten at dette medfører redusert besøkstall. Vi har derfor ikke vurdert økning i billettprisen som et aktuelt tiltak for å øke kinoens inntekter vesentlig.

3.1 Lønnskostnader (tariffknytning)

Lønnskostnader er Trondheim kinos nest største utgiftspost. I 2008 anslås lønnskostnadene å utgjøre om lag 18,1 millioner kroner (om lag 27 prosent av driftsutgiftene).

I løpet av perioden 2000-2007 har Trondheim kino hatt en økning i lønnskostnadene på om lag 2,6 prosent, noe som er betydelig svakere enn den generelle lønnsøkningen i samfunnet i samme periode. Årsaken til at Trondheim kino har hatt en svak lønnsøkning i denne perioden er at kinoen har redusert ressursbruken fra 47 årsverk i 2000 til 40 årsverk i 2006. Noe av reduksjonen i ressursbruk (3-4 årsverk) har sammenheng med at Trondheim kino har outsourcet deler av renholdet. I motsatt retning trekker det at utvidelsen av Nova isolert sett har medført en økning i ressursbruk i noenlunde samme størrelsesorden.

Ifølge kinoledelsen har kinoen per i dag en minimumsbemanning. Ytterligere reduksjoner i bemanning vil ifølge ledelsen bety stenging av saler, noe som igjen vil kunne gå på bekostning av filmtilbudet.

Trondheim kino kan redusere lønnskostnadene, uten at det går på bekostning av filmtilbudet, dersom man går over til de tariffområdene som gjelder for privat sektor. I dag lønnes de ansatte i Trondheim kino etter

Trondheim kommune

det kommunale tariffområdet KS-tariff. Bakgrunnen for at kinoens ansatte lønnes etter dette tariffområdet var de forutsetninger som ble lagt til grunn ved etableringen av kinoen som aksjeselskap. Avlønning innen det kommunale tariffområdet gir høyere pensjonskostnader og høyere tillegg for kvelds- og helgearbeid enn tariffområdene for privat sektor. I revisjonens forvaltningsrevisjon av Trondheim kino ble det anslått at selskapet på sikt vil kunne få en innsparing på mellom 3,2 – 3,5 millioner kroner dersom man endrer tariffområdet. Innsparingspotensialet er antakeligvis enda større etter årets lønnsoppgjør.

Blant de større kinoen i Norge er det i dag kun Bergen kino og Trondheim kino som er i KS-tariffområdet. KS-tariff ikke er utformet med sikte på bedrifter som har hovedbeskjeftigelsen på kveld, helg og helligdager, og som har mange ufaglærte deltidsansatte (bl.a. studenter). Ledelsen i Trondheim kino har også i brev til Trondheim kommune påpekt at den eierpålagte betingelsen om at Trondheim kino skal følge KS-tariff er ugunstig for selskapet. Årets lønnsoppgjør slo i tillegg svært uheldig ut med økning av kveldstillegg med 30 prosent og økning av helgetillegg med 40 prosent. Dette gir kinoen en økning i lønnsutbetalinger på nærmere 10 prosent og en ekstrakostnad på om lag 2,5 millioner kroner.

Trondheim kino har etter lønnsoppgjøret i 2008 (med KS-tariffen og dens tillegg og pensjonskostnader) en kostnad per time som varierer fra 200 kroner (dagtid, minstelønn) til 400 kroner (kveld, helg, full ansiennitet). Til sammenligning har kinotariffene innenfor HSH og NHO en mye flatere og lavere kostnad med i underkant av 150 kroner per time. Omregnet til årsverkskostnader har Trondheim kino en kostnad per årsverk som er om lag 150 000 kroner høyere enn tarifflønnende i kinoavtale for HSH. En ufaglært kinomedarbeider i turnus med full ansiennitet kan etter årets lønnsoppgjør heve mer enn 400 000 kroner i lønn innenfor dagens KS-tariff.

3.2 Rente- og avdragkostnader

Trondheim kino har to låneforhold til Trondheim kommune

- Lån 1: 19,5 millioner kroner, avdragsfritt frem til 2009 (fra etableringen av Trondheim kino AS)
- Lån 2: 2 millioner kroner, avdragsfritt frem til 2010.³

Trondheim kino har store økonomiske utfordringer, og situasjonen vil forverres ytterligere når kinoen skal betale avdrag på lån fra 2009, og når dagens fastrenteavtale utløper i 2010. I dette avsnittet omtales derfor ulike tiltak som kan bidra til å redusere lånebelastning. Tabell 4 viser prognoser for fremtidig lån og avdragsbetaling, samt dertil hørende effekter på resultat og likviditet.

³ Lånet ble innvilget i forbindelse med at Trondheim kino skulle gjennomføre brannsikringstiltak på Prinsen kino.

Trondheim kommune

Tabell 4. Lån fra Trondheim kommune til Trondheim kino AS. Tall i 1000 kroner

	Saldo Lån 1	Avdra g	Renter	Rentesats	Saldo Lån 2	Avdra g	Renter	Rente- sats	Årlig resultateffekt før skatt	Årlig likviditets effekt
1999	23 147									
2000	22 500	647	1 481	6,40				6,40	1 481	2 128
2001	21 000	1 500	1 665	7,40				7,40	1 665	3 165
2002	19 500	1 500	1 523	7,25				7,25	1 523	3 023
2003	19 500	0	1 431	7,34				7,34	1 431	1 431
2004	19 500	0	878	4,50				4,50	878	878
2005	19 500	0	878	4,50	2 000			4,50	878	878
2006	19 500	0	878	4,50	2 000			4,50	878	878
2007	19 500	0	868	4,45	2 000			4,45	868	868
2008	19 500	0	868	4,45	2 000			4,45	868	868
2009	18 000	1 500	868	4,45	2 000			4,45	868	2 368
2010	16 500	1 500	1 170	6,50	1 600	400	130	6,50	1 300	3 200
2011	15 000	1 500	1 073	6,50	1 200	400	104	6,50	1 177	3 077
2012	13 500	1 500	975	6,50	800	400	78	6,50	1 053	2 953
2013	12 000	1 500	878	6,50	400	400	52	6,50	930	2 830
2014	10 500	1 500	780	6,50	0	400	26	6,50	806	2 706
2015	9 000	1 500	683	6,50				6,50	683	2 183
2016	7 500	1 500	585	6,50				6,50	585	2 085
2017	6 000	1 500	488	6,50				6,50	488	1 988
2018	4 500	1 500	390	6,50				6,50	390	1 890
2019	3 000	1 500	293	6,50				6,50	293	1 793
2020	1 500	1 500	195	6,50				6,50	195	1 695
2021	0	1 500	98	6,50				6,50	98	1 598

Ettergivelse av lån

Trondheim kommune kan redusere gjeldsbelastningen for Trondheim kino ved å ettergi lån. Dette vil bidra til en mer forutsigbar driftssituasjon for Trondheim kino både på kort og lang sikt. Ulempen ved ettergivelsen av lån for Trondheim kommune er at fordringen på selskapet avskrives uavhengig av fremtidig utvikling.

Konvertering av lån til aksjekapital

Ledelsen i Trondheim kino AS anbefaler i brev til Trondheim kommune av 28.11.07 at kinoens lån hos Trondheim kommune konverteres til aksjekapital. En konvertering av lån til aksjeselskap vil gi en resultatforbedring i 2009 på 868 000 kroner gjennom sparte renteutgifter. En konvertering av lån til aksjekapital vil styrke egenkapitalen i selskapet og gi bedret likviditet. Dette vil igjen øke selskapets muligheter for selv å kunne ta investeringer i bedriften framover.

Konvertering av lån til rente- og avdragsfritt lån

Hvis en andel av kinoens lån endres til et rente- og avdragsfritt lån, vil de driftsmessige konsekvensene av lånebelastningen reduseres. Fordelen med dette alternativet er at Trondheim kommune opprettholder den totale fordringen på selskapet. For Trondheim kino vil dette alternativet medføre at renteutgiftene reduseres og at likviditeten forbedres.

Trondheim kommune

Årlig driftstilskudd

Dersom Trondheim kommune gir et årlig driftstilskudd til kinoen vil det bidra til å bedre selskapets økonomi. I praksis vil dette alternativet innebære at lånet hos Trondheim kommune reduseres ved hjelp av direkte subsidiering fra lånegiver.

Skattemessige konsekvenser

Ved ettergivelse av lån, konvertering av lån til aksjekapital eller konvertering av lån til et rente- og avdragsfritt lån vil selskapets resultat isolert sett øke tilsvarende de innsparte rentekostnadene (868 000 kroner i 2009), og skatten vil som følge av dette isolert sett øke med 28 prosent av kostnadsbesparelsen, om lag 243 000 kroner.⁴ Netto skattemessig formue i Trondheim kino vil øke ved konvertering av lån til aksjekapital, men dette vil ikke ha en skattemessig effekt for Trondheim kino.

Dersom Trondheim kommune gir Trondheim kino et årlig driftstilskudd vil selskapets resultat øke tilsvarende driftstilskuddet, og skatten vil som følge av dette isolert sett øke med 28 prosent av inntektsøkningen.

3.3 Kommunalt kjøp av kinobilletter

Kinoledelsen har i et brev til kommunen av 28.11.07 foreslått kommunalt kjøp av kinobilletter, som et av flere tiltak som kan bedre selskapets økonomi. Ledelsen foreslår:

- kommunalt kjøp av skolekino og
- kjøp av billetter til kommunalt ansatte

Trondheim kino foreslår at Trondheim kommune kjøper to billetter per elev per semester. Dette vil medføre en netto inntekt for Trondheim kino på om lag 1,5 millioner kroner. Kinoen har da lagt til grunn at kommunen kjøper 80 000 billetter til en fast pris på kr 50 per billett. For Trondheim kommune vil dette medføre en utgift på om lag 4 millioner kroner.

Bystyret bevilget i 2008 750 000 kroner til kjøp av billetter til skolekino. Det ble lagt til grunn at det bevilgende beløpet tilsvarte to kinoforestillinger per elev per år. Det bevilgede beløpet er imidlertid ikke på langt nær tilstrekkelig til å finansiere kjøp av to billetter per elev per år. Men en fast pris på kr 50 per billett har man i 2008 kun midler til å finansiere 0,78 kinoforestillinger per år.

Trondheim kino foreslår at kommunen kjøper to billetter per ansatt i Trondheim kommune per år. En slik ordning vil medføre en netto inntekt for Trondheim kino på 700 000 kroner. For Trondheim kommune vil tiltaket medføre en merutgift på 1,9 millioner kroner. Det er da lagt til grunn at kommunen kjøper om lag 27 000 billetter til en fast pris på kr 70 pr ansatt. I praksis vil kjøp av billetter til kommunalt ansatte være et velferdstiltak for de ansatte. Dersom dette tiltaket skal gjennomføres bør derfor tiltaket finansieres innenfor dagens velferdsmidler.

3.4. Kinostruktur/lokalkostnader

I dag har Trondheim kino to mellomstore sentre, med åtte saler på Prinsen og elleve på Nova. Trondheim kino er nå inne i en prosess hvor de skal vurdere om man i framtiden skal ha to mellomstore kinosenter eller ett stort og et lite. Dette er et vanskelig valg. Trondheim kino eier Prinsen, men bygget er over hundre år gammelt og krever store investeringer. Administrasjonen i Trondheim kino har anslått et etterslep i

⁴ Å forlenge den avdragsfrie perioden vil ikke ha resultateffekt, da selskapet i regnskapet fører avskrivninger og ikke avdrag.

Trondheim kommune

vedlikehold på Prinsen kino på 10-15 millioner kroner (i tillegg til årlig vedlikeholdsbehov på 1-1,5 millioner kroner).

Nova er i dag størst, men Trondheim kino er kun leietaker på Nova. Trondheim kino har en leieavtale med Arbeidernes økonomiske fellesorganisasjon (AØF). Leieavtalene for de øverste salene (sal 6 – sal 11) går ut i 2014, mens leieavtalen for de nederste salene (sal 1 – sal 5) går ut i 2019.

På lang sikt bør det være mulig for Trondheim kino å få en mer kostnadseffektiv kinostruktur. Den største økonomiske innsparingseffekten vil man få dersom man går fra to til ett kinosenter. Om en slik reduksjon er mulig, og forretningsmessig og strategisk riktig, er det for tidlig å si noe om. Men som nevnt innledningsvis så er styret i Trondheim kino nå inne i en prosess hvor man vurderer den framtidige kinostrukturen.

På kort sikt er det antakeligvis vanskelig for Trondheim kino å redusere lokalkostnadene, da lokalkostnadene er relativt upåvirket av kinoens aktivitetsnivå. Hovedårsaken til det er at man har en meget høy andel faste kostnader (bl.a. husleiekostnader) og at grunnbemanningen på kinosentrene i liten grad kan reduseres. Stenging av saler er derfor ikke et tiltak som vil medføre noen vesentlig kostnadsinnsparing for kommunen. Dersom Trondheim kino for eksempel velger å stenge 4. etasje på Nova (6 saler) vil man til tider kunne redusere fra fem til fire ansatte på jobb. Videre vil man få noe innsparing på strøm, renhold og andre driftskostnader. Hvis stengingen er permanent vil også noe kinoteknisk utstyr kunne selges. Ulempen med et slikt tiltak er at man vil få en samlet reduksjon i tilbudte titler og forestillinger i Trondheim med 30 prosent. Dessuten vil man fortsatt ha husleiekostnader for salene. Dette betyr at så lenge salen står der og grunnbemanningen er på plass er kostnadskonsekvensen av å produsere en forestilling mer eller mindre svært liten.

4. Etablering av datterselskap

I januar 2004 ble reglementet for heleide kommunale aksjeselskap endret. Det ble da bl.a. vedtatt at etablering av datterselskap skal godkjennes av generalforsamlingen (formannskapet).

En medvirkende årsak til at Trondheim kommune har valgt å organisere noen enheter som aksjeselskap (Trondheim Renholdsverk, Trondheim kino og Olavshallen) er enhetenes behov for fristilling fra kommunens øvrige organisasjon. Fristillingen er et viktig virkemiddel for å bedre virksomhetenes rammebetingelser (jf. eierskapsmeldingen). Hvor langt man skal gå i retning av å gi aksjeselskapene tilstrekkelig autonomi slik at de kan drive mest mulig effektivt rent forretningsmessig, men uten at blir så fristilt at man mister muligheten for politisk styring og kontroll er et sentralt spørsmål.

Kommunenes aksjeselskap har kjøpt eierandeler i andre selskap, både ut i fra en målsetning om hva som er forretningsmessig lønnsomt og hva som er egnet i forhold til å nå eierens målsetninger for selskapet. Trondheim kino AS har for eksempel i dag betydelige eierinteresser i datterselskap som driver med virksomhet tilknyttet kinodrift. Utbytte fra disse selskapene er i dag helt avgjørende for at Trondheim kino skal kunne ha et positivt regnskapsmessig resultat.

Rådmannens vurdering er at hensynet til å gi aksjeselskapene tilstrekkelig autonomi til at de kan drive mest mulig effektivt rent forretningsmessig tilsier at man bør oppheve bestemmelsen som sier at etablering av datterselskap skal godkjennes av generalforsamlingen. Etter rådmannens vurdering er det tilstrekkelig om man gjennom selskapenes formålsparagraf definerer den ytre rammen for hva slags virksomhet selskapet skal drive. Viktige avgjørelser, som er prinsipielt eller politisk kontroversielle, bør uansett drøftes med eieren.

5. Rådmannens vurdering og anbefaling

Hvis Trondheim kino skal ha en forsvarlig økonomi i framtiden må både kommunen og selskapet bidra med tiltak som kan få ned kostnadsnivået og/eller øke inntektene.

Tariffilknytning til KS

Trondheim kinos eierpålagte tilknytning til KS har gitt kinoen en betydelig merkostnad til bemanning sammenlignet med bransjen for øvrig (om lag 3,5 – 4,0 millioner kroner). Hovedårsaken til at det er ugunstig for Trondheim kino å ha tariffilknytning til KS er at KS-tariff legger til grunn at kvelds- og helgearbeid er ugunstig arbeidstid, mens dette for kinodrift er normal arbeidstid.

Etter rådmannens vurdering bør styret i Trondheim kino få fullmakt til å selv å avgjøre om selskapet fortsatt skal ha tariffilknytning til KS. Alternativet er at kommunen kompenserer kinoen for merkostnadene, eller at selskapet i større grad enn i dag kjøper tjenester fra private. Med den økonomiske situasjonen Trondheim kommune er i dag vil ikke rådmannen anbefale at kommunen gir Trondheim kino et årlig driftstilskudd på 3,5 – 4,0 millioner kroner.

Kjøp av tjenester

Ledelsen i Trondheim kino har foreslått kommunalt kjøp av kinobilletter, som et av flere tiltak for å bedre selskapets økonomi. Ledelsen foreslår både kommunalt kjøp av skolekino og kjøp av billetter til kommunalt ansatte.

Inneværende år bevilget bystyret 750 000 kroner til kjøp av billetter til skolekino (hvilket tilsvarer 0,78 kinobilletter per elev per år). Øremerkede midler til kjøp av skolekino gir skolene mulighet til å benytte film i undervisningen, samtidig som dette er en sikker inntekt for Trondheim kino. Trondheim kino ønsker at kommunen skal videreføre og styre ordningen ved å kjøpe fire billetter per elev per år. Dette vil i forhold til det beløpet som er bevilget inneværende år medføre en merutgift for Trondheim kommune på 3,25 millioner kroner. Rådmannen har i budsjettet for 2009 foreslått å avvikle ordningen med kjøp av skolekino. Innenfor et svært stramt økonomisk opplegg har ikke rådmannen sett rom for å videreføre ordningen med kjøp av skolekino.

Kjøp av billetter til kommunalt ansatte vil være et velferdstiltak. Rådmannens vurdering er at det ikke er rom for å øke velferdsmidlene. Rådmannen vil derfor ikke pålegge enhetene å kjøpe kinobilletter til de ansatte.

Reduksjon av lånebelastningen

Trondheim kino har i dag lån hos Trondheim kommune på 21,5 millioner kroner. Trondheim kino har i dag en lav rentesats på 4,45 prosent. Dagens fastrenteavtale går ut i 2010. Trondheim kino har hatt en avdragsfri periode, mens skal i henhold til dagens låneavtale betale avdrag fra 2009 på lånet på 19,5 millioner kroner. Og fra 2010 skal Trondheim kino betale avdrag på lånet på 2 millioner kroner.

For Trondheim kino vil det være svært vanskelig å ha en forsvarlig økonomi, samtidig som man skal betale avdrag på lån og klare markedsbasert rente. Rådmannen vurderte derfor i del 3.4 ulike tiltak som kan redusere selskapets lånebelastning. Av de skisserte alternativene er det etter rådmannens vurdering konvertering av lån til aksjekapital og konvertering av dagens lån til et rente- og avdragsfritt lån som er de mest aktuelle alternativene. Begge alternativene vil innebære at selskapet får en resultatforbedring tilsvarende de innsparte rentekostnadene. Videre vil begge alternativene innebære at selskapets likviditet forbedres. Fordelen med konvertering av lån til aksjekapital er for Trondheim kinos del at selskapets egenkapital styrkes vesentlig. For Trondheim kommune vil det beste alternativet antakeligvis være å

Trondheim kommune

konvertere dagens lån til et rente- og avdragsfritt lån, da dette innebærer at den totale fordringen til selskapet opprettholdes. Kommunen har da også mulighet til å reforhandle betingelsene for lånet dersom kinoens rammebetingelser endres vesentlig.

Etter en samlet vurdering vil rådmannen anbefale at kommunen reduserer selskapets lånebelastning ved å konvertere selskapets lån til et rente- og avdragsfritt lån fram til 31.12.2015. Betingelsene for det ansvarlige lånt bør revurderes pr 31.12.2015, eller tidligere dersom kinoens rammebetingelser endres vesentlig.

Kinostruktur

Styret i Trondheim kino er som nevnt inne i en prosess hvor man vurderer den framtidige kinostrukturen. Rådmannen har derfor ikke foretatt noen nærmere vurdering av hva som er en hensiktsmessig kinostruktur.

Etablering av datterselskap

I januar 2004 ble reglementet for heleide kommunale aksjeselskap endret. Det ble da bl.a. vedtatt at etablering av datterselskap skal godkjennes av generalforsamlingen (formannskapet).

Rådmannens vurdering er at hensynet til å gi aksjeselskapene tilstrekkelig autonomi til at de kan drive mest mulig effektivt rent forretningsmessig tilsier at man bør oppheve bestemmelsen som sier at etablering av datterselskap skal godkjennes av generalforsamlingen.

Rådmannen i Trondheim, 23.10.2008.

Snorre Glørstad
kommunaldirektør

Nina Nilsen
rådgiver